

De vier pijlers uit het Besluit en het protocol - rechtvaardig, ruimhartig, onafhankelijk en met oog voor de menselijk maat – dienen steeds centraal te staan bij de schadeopname. Hieronder volgt een nadere toelichting op deze pijlers.

1. Rechtvaardig

Om tot een rechtvaardige schade-afhandeling te komen, is het met name van belang dat het oordeel over het causale verband rechtvaardig tot stand komt. Hiervoor heeft de TCMG de volgende uitgangspunten geformuleerd:

1. Uitgangspunten

Volgens artikel 7 lid 2 onder b van de voorlopige werkwijze onderzoekt de deskundige of de schade een gevolg is van beweging van de bodem als gevolg van de aanleg of exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van het winnen van gas uit het Groningenveld of als gevolg van de gasopslag Norg.

Voor de aanvragen die worden afgehandeld onder de procedure voor een vereenvoudigde afhandeling in artikel 8 van de voorlopige werkwijze, geldt als vereiste dat op eenvoudige wijze is vast te stellen of er sprake is van causaal verband. De vaststelling van de schade en het causaal verband vereist dus geen diepgaand onderzoek.

De deskundige neemt volgens art. 7 bij het opstellen van het advies art. 6:177a BW in acht. Artikel 6:177a bevat een aantal relevante elementen:

- De bepaling geldt alleen voor fysieke schade aan gebouwen en werken;
- De schade zou naar haar aard redelijkerwijze schade kunnen zijn door beweging van de bodem als gevolg van de exploitatie van een mijnbouwwerk ten behoeve van gaswinning;
- Het bewijsvermoeden geldt alleen voor de gaswinning uit het Groningenveld

2. Het onderzoek door de deskundige

De voorgaande uitgangspunten leiden tot de volgende stappen in het onderzoek van de deskundigen:

Stap 1.

Is er sprake is van fysieke schade aan gebouwen en werken, die naar haar aard en omvang **redelijkerwijs** schade door beweging van de bodem, als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld zou kunnen zijn?

Stap 2.

Als het antwoord positief is, dan wordt de schade **vermoed veroorzaakt** te zijn door gaswinning.

Als het antwoord negatief is, dus als de schade naar haar aard redelijkerwijs geen "mijnbouwschade" zou kunnen zijn, dan geldt het bewijsvermoeden niet.

Voor de deskundige moet "**beyond reasonable doubt**" vaststaan dat de schade **niet veroorzaakt is of kan zijn** door gaswinning; elke andere visie leidt tot de conclusie dat er sprake is van schade die veroorzaakt is door gaswinning.

Deze twee stappen leiden tot de volgende vragen:

a. zou de schade (zijn de schades) naar haar aard naar uw oordeel redelijkerwijs schade(s) kunnen zijn die veroorzaakt is (zijn) door bodembeweging als gevolg van

mijnbouwexploitatie ten behoeve van de gaswinning (zoals scheuren in het metselwerk en de afwerking van de gevels, binnenwanden en plafonds)?

b. Is de schade (zijn de schades) gelijksoortig aan andere gevallen waar vaststaat dat de schade veroorzaakt is door de bodembeweging door de gaswinning (bijv omdat in die andere gevallen schade is vergoed wegens de gaswinning)?

Als het antwoord positief is, luidt de conclusie: er is sprake is van mijnbouwschade

c. Is er sprake van schade (zijn er schades) die naar uw oordeel naar haar aard **niet veroorzaakt is of kàn** zijn door bodembeweging als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld? Niet voldoende is dat er andere mogelijke oorzaken zijn, anders dan gaswinning. Het moet 'beyond reasonable doubt' vaststaan dat de schade niet veroorzaakt kan zijn door bodembeweging als gevolg van de gaswinning uit het Groningenveld.

d. Indien u meent dat de schade niet veroorzaakt kan zijn door de gaswinning, dan graag motiveren waarom u dat vindt.

Conclusie: er is geen sprake mijnbouwschade

e. Is er sprake van eerdere schade die door de bodembeweging door gaswinning is verergerd? Graag aangeven in welke mate de schade door de bodembeweging is verergerd.

Conclusie: er is sprake van mijnbouwschade

3. Voorbeelden waar geen causaal verband kan worden aangenomen:

In een gemetselde borstwering onder een gevelkozijn op de begane grond van een vrijstaande woning bevindt zich een - enigszins diagonale - scheur. Door aanvrager wordt de oorzaak van deze scheur toegeschreven aan bewegingen door mijnbouw. Uit nader ter plaatse ingesteld onderzoek door de deskundige blijkt dat, als gevolg van wortelgroei onder (de fundering van) de woning, de fundering geleidelijk licht omhoog is gekomen, waardoor uiteindelijk scheur in het metselwerk is ontstaan. In deze situatie is **geen** sprake van een causaal verband met mijnbouw.

Aanvrager claimt schade als gevolg van mijnbouw met als gevolg bovenmatige naadvorming tussen houten vloerdelen, welke delen zijn verbonden door middel van messing en groef. Uit navraag bij aanvrager blijkt dat de houten vloerdelen, na te zijn afgeleverd, direct zijn verwerkt op de zand/cementgebonden ondergrond. Omdat de houten delen niet hebben kunnen acclimatiseren en de delen nog te veel vocht hebben bevat, zijn deze pas na verwerking gaan drogen/krimpen, waardoor de m.n. in de breedte richting brede naden zijn ontstaan. In deze situatie is **geen** sprake van een causaal verband met mijnbouw.

Van een gemetselde rollaag boven een dubbele deur van een oude wagenscheur is een deel verschoven. Deze rollaag is aangebracht op een stalen hoeklijn. De corrosieve beschermlaag van deze hoeklijn is in de loop van de tijd grotendeels verloren gegaan, waarna vervolgens de hoeklijn is gaan "oproesten" (= in omvang toegenomen) en een deel van het metselwerk van de rollaag heeft weggedrukt. In deze situatie is **geen** sprake van een causaal verband met mijnbouw.

Leidraad kunnen verder zijn de diverse arbitrale uitspraken, waaraan echter geen een op een relatie mag worden aangenomen. De "omstandigheden van het geval" zijn hierin van groot belang

2. Ruimhartig

De aanvrager moet na de schadeafwikkeling het gevoel overhouden dat recht is gedaan aan de situatie, dat hij is gehoord en dat met een open vizier met de belangen van de aanvrager is omgegaan. Hierbij dient de deskundige ruimhartig om te gaan met het causaliteitsvraagstuk - is de gevorderde schade het gevolg van de mijnbouw? - en met het schadebepalingsvraagstuk- is de schade afdoende in financiële zin tot uiting gebracht in de calculatie door de deskundige?

Ter toelichting enkele voorbeelden:

- Aanvrager claimt een scheur in een binnenmuur van de woonkamer, welke is afgewerkt met behang. Om de scheur te kunnen herstellen dient ter plaatse van deze muur een deel van het behang te worden verwijderd en na scheurherstel deze muur opnieuw te worden behangen. Het behang is van oudere datum en niet meer leverbaar. Gekozen wordt voor een overeenkomstig type behang. Na het behangen van de betreffende muur ontstaat er kleurverschil met de andere (aangrenzende) muren in de woonkamer. Ook de kosten voor het behangen van de overige muren in de woonkamer zullen bij het schadebedrag worden opgeteld.
- Aanvrager claimt scheurvorming in het wandtegelwerk in de badkamer. De badkamer is aangelegd in de tachtiger jaren van de vorige eeuw. De (verticale) scheur loopt door over vijf rijen wandtegels. Schademelder heeft geen reserve tegels meer en de tegels zijn ook niet meer in de handel verkrijgbaar. Om de scheurvorming te kunnen herstellen dienen de tegels over vijf rijen te worden vervangen. Daar kleur- en vormafwijking optreedt zal er voor worden gekozen om het wandtegelwerk in de gehele badkamer volledig te vervangen.

Voor de opdrachtnemer betekent dit dat er met de ruimhartige aanpak soms meer dan alleen de schade gecalculeerd dient te worden.

3. Onafhankelijk

De schadeafhandeling wordt onafhankelijk van NAM en de Minister van Economische Zaken en Klimaat uitgevoerd. Randvoorwaarde is dat de deskundigen die ingezet worden in het veld het afgelopen jaar niet op het gehele aardbevingsdossier mogen hebben gewerkt voor CVW/NAM en nooit eerder op een dossier van een aanvrager. Dit garandeert een zo onafhankelijk mogelijk schadeopname, waarmee recht wordt gedaan aan het protocol.

De deskundige vormt zelfstandig een oordeel dan wel voert zelfstandig transparante handelingen uit, waarbij de deskundige zich niet laat beïnvloeden door anderen. De deskundige heeft ook geen enkel belang bij de uitkomst van zijn onderzoek bij de aanvrager. Zijn opdracht is dan ook volstrekt helder en transparant, namelijk het ontplooien van de volgende activiteiten:

- Het vaststellen van alle schade, al dan niet het gevolg van mijnbouw, aan gebouw/werk en daaruit voortvloeiende schade;
- Het vervolgens begroten van de kosten welke verband houden met de eerder genoemde mijnbouw gerelateerde schade;

- Het transparant en duidelijk rapporteren van de door hem/haar aangetroffen situatie en schade; al dan niet veroorzaakt door mijnbouw.

Voor de opdrachtnemer betekent dit dat er door iedere deskundige een disclosure statement getekend waardoor de onafhankelijkheid gewaarborgd is. (zie bijlage)

4. Met oog voor de menselijk maat

De aanvrager staat centraal. De meeste aanvragers wachten al geruime tijd op afhandeling van hun schade. De gewenste aanpak dient gericht te zijn op het zoveel mogelijk ontzorgen van de schade-aanvrager, conform zijn behoefte, eisen en wensen.

Elke aanvrager krijgt een zaakbegeleider toegewezen. De zaakbegeleider fungeert als contactpersoon voor de aanvrager binnen het traject van de schadeafhandeling. De zaakbegeleider dient de "spil" in de ondersteuning van de aanvrager te zijn.

De Deskundige heeft een nauwe samenwerking is met de zaakbegeleider. De schade opname wordt gepland met de zaakbegeleider. Deskundige en zaakbegeleider gaan gezamenlijk naar de aanvrager om de schade op te nemen. Er is ruimte voor het verhaal van de aanvrager tijdens de opname.

Het ontzorgen van de aanvrager en het toewijzen van een zaakbegeleider zijn van invloed op de opdracht. Zo worden bijvoorbeeld (op dit moment) de afspraken voor schade opname gepland door de TCMG, omdat de deskundige wordt gekoppeld aan de zaakbegeleider.

Aan de pijlers wordt invulling gegeven doordat de schade-experts eenduidig, transparant en navolgbaar te werk gaan. Deze punten worden hieronder nader toegelicht:

Eenduidig

Eenduidig betekent dat iets maar op één manier voor uitleg vatbaar is. Het is dus duidelijk en niet anders op te vatten. Voor het opnemen van de schade betekent dit dat elke schade-expert elke specifieke schade op dezelfde wijze dient te beoordelen en daarbij dezelfde methodiek van herstel/vervanging dient aan te houden. Er kan nooit sprake zijn van een 'deal' tussen de schade-expert en de schademelder. Alle in het veld werkende schade-experts hanteren dan ook dezelfde uitgangspunten aangaande:

- Causaliteit;
- Wijze van herstel mijnbouwschade;
- Eenheidsprijzen om herstel te kunnen plegen middels ter beschikking gesteld calculatiemodel;
- Verantwoording in dossier.

Met nadruk zijn dit de uitgangspunten tenzij een specifieke situatie variatie met zich mee brengt. In dat geval kan de uitkomst weliswaar een variatie met zich meebrengen, maar is die altijd te herleiden naar dezelfde uitgangspunten.

Transparant en navolgbaar

De schade-expertise dient volledig transparant voor de aanvrager plaats te vinden. Hierbij is een belangrijke rol weggelegd voor de zaakbegeleider. Ook betekent dit dat de schade-expert volledige openheid van zaken geeft over hoe hij te werk gaat. Daarnaast dient voor de aanvrager navolgbaar te zijn hoe het schadebedrag door de schade-expert is berekend. Het schaderapport (zie bijlage) en de bijbehorende calculatie zijn zo opgesteld dat zij hierin inzicht geven.

Bij twijfel over het causale verband kan er een tweede bezoek plaatsvinden. Hierbij zal de schade-expert het causale verband persoonlijk toelichten. Ook zo wordt bijgedragen aan transparantie en herleidbaarheid.